

Bryssel den 12 december 2025
(OR. en)

Interinstitutionellt ärende:
2025/0399 (COD)

16772/25
ADD 3

ENER 677
TRANS 644
RELEX 1683
ECOFIN 1735
ENV 1384
CODEC 2126
IA 231

FÖLJENOT

från: Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör

inkom den: 11 december 2025

till: Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd

Komm. dok. nr: SWD(2025) 2001 final

Ärende: ARBETSDOKUMENT FRÅN KOMMISSIONENS AVDELNINGAR
SAMMANFATTNING AV KONSEKVENSBEDÖMNINGSRAPPORTEN
[Europeiska nätpaketet]
Följedokument till
Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING
om riktlinjer för transeuropeisk energiinfrastruktur, om ändring av
förordningarna (EU) 2019/942, (EU) 2019/943 och (EU) 2024/1789 samt
om upphävande av förordning (EU) 2022/869
Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV om
ändring av direktiven (EU) 2018/2001, (EU) 2019/944 och
(EU) 2024/1788 vad gäller påskyndande av tillståndsförfaranden

För delegationerna bifogas dokument – SWD(2025) 2001 final.

Bilaga: SWD(2025) 2001 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 10.12.2025
SWD(2025) 2001 final

ARBETSDOKUMENT FRÅN KOMMISSIONENS AVDELNINGAR
SAMMANFATTNING AV KONSEKVENSBEDÖMNINGSRAPPORTEN

[Europeiska nätpaketet]

Följedokument till

Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om riktlinjer för transeuropeisk energiinfrastruktur, om ändring av förordningarna (EU) 2019/942, (EU) 2019/943 och (EU) 2024/1789 samt om upphävande av förordning (EU) 2022/869

Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV om ändring av direktiven (EU) 2018/2001, (EU) 2019/944 och (EU) 2024/1788 vad gäller påskyndande av tillståndsförfaranden

{COM(2025) 1006 final} - {SEC(2025) 2000 final} - {SWD(2025) 2000 final}

A. Behov av åtgärder

Vad är problemet och varför är det ett problem på EU-nivå?

Energinätens infrastruktur spelar en avgörande roll för att stärka den europeiska konkurrenskraften, värna om unionens säkerhet och möjliggöra energiomställningen och utfasningen av fossila bränslen. EU:s energinät står inför nya och betydande utmaningar när det gäller att stödja ett alltmer elektrifierat, decentraliserat, digitaliserat och flexibelt elsystem som kännetecknas av en ökande andel intermittenta förnybara energikällor. Vid konsekvensbedömningen konstaterades tre huvudsakliga problem.

För det första är de befintliga och planerade infrastrukturprojekten inte tillräckligt inriktade på att uppnå EU:s energi- och klimatmål. Det finns ett stort glapp mellan våra behov av gränsöverskridande elinfrastruktur och den nuvarande takten i utvecklingen av infrastrukturen, både när det gäller överföringsnät och distributionsnät. För elen gäller att hälften av det gränsöverskridande elbehovet 2030 (32 av 66 GW) för närvarande inte kan tillgodoses, och denna klyfta väntas öka till 37 GW fram till 2040. Förseningar i utbyggnaden av infrastrukturen kan hindra utfasningen av fossila bränslen från systemet, undergräva försörjningstryggheten och potentiellt leda till ytterligare marknadsfragmentering och högre energipriser. Dessutom kommer en förbättrad planering och integrering av vätgasnäten att vara avgörande för att optimera systemet och fasa ut fossila bränslen inom industrin.

För det andra tar utbyggnaden av infrastruktur, genomförandet av projekt för förnybar energi och lagring samt införandet av laddningsstationer för lång tid, vilket ökar de totala projektkostnaderna och är ett hinder för utfasningen av fossila bränslen. Slutförandet av projekt för elinfrastruktur tar upp till 7,5 år för distributionsnät och upp till tio år för överföringsnät. När det gäller gränsöverskridande projekt kan förseningarna bero på svårigheter att nå en överenskommelse om **kostnadsdelning** om projekten ger fördelar utanför värdmedlemsstaterna. Dessutom är förseningar i **tillståndsförfaranden** fortfarande en viktig flaskhals.

Slutligen finns det farhågor kring infrastrukturens säkerhet. Den senaste tidens fysiska incidenter och cybersäkerhetsincidenter har belyst risken för att fientliga aktörer ska angripa EU:s energiinfrastruktur, med konsekvenser både för vår ekonomi och för stabiliteten i vårt energisystem. Det finns även ett ökat intresse från aktörer från tredjeländer för att investera i EU:s energiinfrastruktur, vilket kan öka EU:s exponering för risker när det gäller energitrygghet. Förutom avsiktliga sabotagehandlingar finns det även nya risker, däribland naturkatastrofer och klimatrelaterade effekter, som påverkar motståndskraften hos EU:s energiinfrastruktur.

Utan skyndsamma åtgärder på EU-nivå kommer dessa problem sannolikt att kvarstå eller förvärras ytterligare inom den nuvarande rättsliga och politiska ramen.

Mål: Vad förväntas initiativet leda till?

Det **allmänna målet** med det europeiska nätpaketet är att säkerställa en snabb och effektiv utveckling av motståndskraftig energiinfrastruktur, förnybar energi och flexibla lösningar, inbegripet lagrings- och laddningsstationer, i hela EU. Detta kommer att göra det möjligt för EU att uppnå sina energi- och klimatmål, däribland att säkerställa överkomliga energipriser genom bättre sammanlänkning, vilket i sin tur kommer att leda till priskonvergens, sänkta grossistpriser på el och mindre variationer i elpriserna samt till en snabbare koppling mellan produktion och efterfrågan. Initiativets **specifika mål** är att i) säkerställa att projekt som ingår i nätutvecklingsplaner och som valts ut som projekt av gemensamt intresse eller projekt av

ömsesidigt intresse riktas mot identifierade infrastrukturbehov, ii) underlätta användningen av verktyg för kostnadsdelning för att påskynda genomförandet av gränsöverskridande infrastrukturprojekt, iii) korta ner och förenkla tillståndsförfarandena för energiinfrastruktur, projekt för förnybar energi och lagring samt för laddningsstationer och iv) förbättra den fysiska säkerheten, cybersäkerheten och motståndskraften hos gränsöverskridande energiinfrastruktur.

Vad är mervärdet med åtgärder på EU-nivå (subsidiaritet)?

Infrastrukturen för energiöverföring och, i allt högre grad, eldistributionsnäten har en transeuropeisk eller gränsöverskridande karaktär och inverkan. Det europeiska energinätets sammanlänkade karaktär kräver en nära samordning av nationell planering och EU-planering. Den nationella lagstiftningen är otillräcklig, eftersom nationella förvaltningar inte kan styra den gränsöverskridande infrastrukturplaneringen. En effektiv planering på EU-nivå kan förbättra integreringen av rena energikällor, tillgodose elmarknadens behov och säkerställa försörjningstryggheten, vilket leder till ett effektivare nät och minskar behovet av utbyggnad.

EU:s åtgärder för förnybar energi inom ramen för det omarbetade direktivet om förnybar energi tillför ett mervärde, eftersom de är mer effektiva och ändamålsenliga än enskilda medlemsstaters åtgärder och undviker en splittrad strategi genom att man på ett samordnat sätt tar itu med omställningen av det europeiska energisystemet. De säkerställer en nettominskning av växthusgasutsläppen, gör att stordriftsfördelarna och det tekniska samarbetet i Europa kan utnyttjas fullt ut och skapar ett EU-omfattande regelverk som medför säkerhet för investerarna.

B. Lösningar

Vilka alternativ finns för att nå målen? Finns det ett rekommenderat alternativ?

Tre alternativ har identifierats för att uppnå målen med detta initiativ: 1) **en förbättrad bottom-up-strategi** med minimalt behov av ytterligare insatser på EU-nivå och begränsade ändringar av den nuvarande rättsliga och politiska ramen, 2) **en övergång från en bottom-up-strategi till en tydligare top-down-strategi med starkare styrning** på EU-nivå och med införande av flera betydande ändringar av den rättsliga och politiska ramen, och 3) **en fullständig top-down-strategi** för storskaliga gränsöverskridande infrastruktur- och energiprojekt, inbegripet betydande strukturella och institutionella förändringar av status quo och en högre grad av centralisering och rationalisering på EU-nivå.

Även om alternativ 3 skulle ge vissa fördelar anses, baserat på den tekniska bedömningen och jämförelsen av alternativen (se avsnitt 6 och 7 i konsekvensbedömningsrapporten), och utan att påverka politiska överväganden och kommissionens slutliga lagstiftningsförslag om det europeiska nätpaketet, att **alternativ 2 verkar vara mer ändamålsenligt, effektivt och förenligt** med EU:s övergripande politiska ram. Det anses även ge bättre resultat när det gäller **subsidiaritet och proportionalitet**.

Alternativ 2 skulle innebära flera ändringar av EU:s lagstiftning och politiska ram, däribland åtgärder för att i) säkerställa större öppenhet, granskning och samordning av **nätplanering**, både på EU-nivå och nationell nivå, och införa en mekanism för att överbrygga klyftor i syfte att tillgodose infrastrukturbehoven och bättre införliva icke ledningsburna lösningar och inre förbindelser, ii) öka insynen och stärka principerna för att **underlätta kostnadsdelning** och inrätta en ram för **frivillig sammanslagning av projekt**, iii) genomföra lagstiftningsändringar för att ytterligare **påskynda och förenkla tillståndsförfarandena** för gränsöverskridande och nationella överföringsnät och lokala distributionsnät, projekt för förnybar energi och lagring samt laddningsstationer, och iv)

införa ytterligare krav för att **öka den fysiska säkerheten och cybersäkerheten** i gränsöverskridande elinfrastruktur.

Vad anser de berörda parterna? Vem stöder vilka alternativ?

De åtgärder som ingår i det rekommenderade alternativet stöds i stor utsträckning av de berörda parternas åsikter, vilka emellertid skiljer sig åt i vissa frågor (se bilaga 2). En majoritet av uppgiftslämnarna håller med om att den nuvarande **styrningsramen** för tioårsplanerna för nätutveckling, inklusive de berörda parternas roller, bör ses över för att öka effektiviteten. Dessutom hävdar omkring hälften av uppgiftslämnarna att den nuvarande tioårsplanen för nätutveckling inte tar tillräcklig hänsyn till luckorna i infrastrukturen. De berörda parterna har delade åsikter om huruvida tioårsplanen för nätutveckling bör ha en tydligare top-down-strategi för infrastrukturplanering, där systemansvariga har en tendens att föredra status quo. En majoritet av de berörda parterna såg **tillståndsgivningen** som det främsta hindret för att säkerställa att Europas nät utvecklas så som krävs för energiomställningen. De berörda parterna efterlyste även ytterligare åtgärder för att påskynda tillståndsgivningen för projekt för förnybar energi och lagring.

C. Det rekommenderade alternativets konsekvenser

Vad är nyttan med det rekommenderade alternativet?

Alternativ 2 förväntas medföra betydande ekonomiska, miljömässiga och sociala fördelar och minska de administrativa kostnaderna och anpassningskostnaderna för de berörda parterna.

Alternativ 2 förväntas medföra betydande **kostnadsbesparingar inom energisystemet**. En bättre **planering av energiinfrastrukturen** skulle leda till ett mer optimalt och motståndskraftigt nät, vilket skulle kunna medföra en minskning av systemkostnaderna med 14 miljarder euro per år och en årlig nettobesparing på åtta miljarder euro per år fram till 2040. En förbättrad **ram för kostnadsdelning** skulle underlätta förverkligandet och påskynda genomförandet av gränsöverskridande projekt, med betydande socioekonomiska fördelar. Vidare förväntas alternativ 2 minska **väntetiderna för tillståndsgivning** och därmed påskynda genomförandet av projekt, vilket skulle ge fördelar i form av lägre förseningskostnader för projektansvariga. Slutligen skulle alternativ 2, genom att förbättra **energiinfrastrukturens säkerhet**, kunna medföra fördelar när det gäller att undvika ekonomiska förluster och reparationskostnader.

Dessa besparingar skulle gynna konsumenter, elproducenter och systemansvariga genom att förbättra **konkurrenskraften** och skapa **sociala fördelar**. Lägre kostnader för energisystemen skulle leda till en lägre ökning av nättarifferna för konsumenterna, inklusive industrin. Alternativ 2 skulle även ha en positiv inverkan på **digitaliseringen** genom sin tydligare tonvikt på icke ledningsburna lösningar och digitalisering av tillståndsförfarandena. Slutligen förväntas alternativ 2 **minska administrations- och anpassningskostnaderna** för företagen (inbegripet energiproducenter, projektansvariga, systemansvariga för överföringssystemet samt Entso för el och Entso för gas) genom att effektivisera infrastrukturplaneringen, processerna för ansökning och utvärdering av projekt av gemensamt eller ömsesidigt intresse och tillståndsförfarandena. När det gäller **miljövinster** skulle det rekommenderade alternativet kunna leda till en minskning av koldioxidutsläppen (omkring 27 miljoner ton/år).

Vad är kostnaderna för det rekommenderade alternativet?

Enligt bedömningen väntas alternativ 2 inte få några betydande negativa ekonomiska, sociala eller miljömässiga effekter. Vissa åtgärder kan emellertid medföra en mindre **ökning**

av efterlevnadskostnaderna för vissa berörda parter. För **företag** kan alternativ 2 medföra ytterligare administrations- och anpassningskostnader för systemansvariga för överföringssystemet och projektansvariga, med tanke på deras roll i identifieringen och uppföljningen av infrastrukturbehov och på grund av införandet av nya säkerhetsrelaterade rapporteringskrav. Dessa kostnader skulle antingen vara begränsade eller uppvägas av andra åtgärder, däribland kommissionens övertagande av vissa planeringsuppgifter från Entso för el och Entso för gas, den minskade frekvensen och förenklingen av tioårsplanen för nätutveckling och den förenklade ansökningsprocessen för projekt av gemensamt eller ömsesidigt intresse. Förenklade och digitaliserade tillståndsförfaranden skulle också minska den administrativa bördan för företagen. De årliga kostnadsbesparingarna för företagen har inte kunnat beräknas fullt ut eftersom relevanta uppgifter saknas, men det går ändå att dra slutsatsen att alternativ 2 skulle leda till återkommande kostnadsbesparingar. Initiativet förväntas inte heller medföra några ytterligare kostnader för **medborgarna**.

För **medlemsstaterna och deras nationella myndigheter** skulle alternativ 2 leda till ytterligare administrativa kostnader på kort sikt i samband med genomförandet av den reviderade rättsliga ramen (se nedan). Slutligen kommer alternativ 2 att medföra ytterligare kostnader för **kommissionen och Acer**, vilka skulle få en större roll i infrastrukturplaneringen.

Hur påverkas små och medelstora företag och konkurrenskraften?

Detta initiativ förväntas inte ha några särskilda konsekvenser för de små och medelstora företagens konkurrenskraft utöver ovanstående överväganden om konkurrenskraft. Utvidgningen och moderniseringen av EU:s elnät, i kombination med en ökad användning av förnybar energi, kommer att förbättra tillgången till el och därmed gynna alla aktörer, inklusive små och medelstora företag. Detta kommer att **minska energisystemkostnaderna** för alla konsumenter, vilket i sin tur kan leda till lägre försörjningskostnader.

Påverkas medlemsstaternas budgetar och förvaltningar i betydande grad?

Alternativ 2 förväntas ha en begränsad inverkan på de relevanta nationella myndigheternas budgetar och förvaltningar. Medlemsstaterna kan behöva anslå ytterligare resurser för att stödja den reviderade processen för **kostnadsdelning**, särskilt för att göra det möjligt för de nationella tillsynsmyndigheterna att genomföra bedömningar och fatta beslut om potentiella projekt och delta i regleringen av projekt utanför sitt territorium. Ytterligare resurser kan även krävas i samband med genomförandet av de reviderade **tillståndsbestämmelserna**, bland annat för att säkerställa att myndigheterna har tillgång till personal, kunskap och verktyg. Dessa kortsiktiga extrakostnader förväntas emellertid uppvägas av fördelar i form av effektivare, enklare, snabbare och digitaliserade förfaranden på längre sikt.

Uppstår andra betydande konsekvenser?

Inga andra konsekvenser förväntas. Alternativ 2 förväntas bidra till en betydande förenkling av såväl planeringen och styrningen av unionens infrastruktur som tillståndsgivningen (se avsnitt 8.2).

Proportionalitet

Alternativ 2 bedöms kunna uppnå målet med det europeiska nätpaketet på ett effektivt och ändamålsenligt sätt, utan att medföra betydande merkostnader för berörda aktörer. Det skulle inte gå utöver vad som krävs för att uppnå målen i detta initiativ, och anses därför vara proportionerligt.

D. Uppföljning

När kommer åtgärderna att ses över?

Kommissionen kommer att övervaka och utvärdera lagstiftningens konsekvenser mot en uppsättning indikatorer (se avsnitt 9) som gör det möjligt att mäta framstegen med att uppnå de specifika och operativa målen. En översyn av den nya lagstiftningens ändamålsenlighet skulle kunna äga rum i slutet av 2032, när den andra urvalsprocessen för projekt av gemensamt intresse och projekt av ömsesidigt intresse inom den nya ramen bör vara slutförd.